

Koncernservice
Borups Allé 177
2400 København NV

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 29. november 2016 behandlet København Kommunes klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 4. april 2016 med påbud om straks at sikre, at arbejde alene uden direkte auditiv eller visuel kontakt med beboere med uforudsigelig adfærd på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) tilrettelægges således, at risiko for vold imødegås. Kan faren ikke imødegås, må de ansatte ikke arbejde alene.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets afgørelse af 4. april 2016, således at København Kommune straks skulle sikre, at arbejde alene uden direkte auditiv eller visuel kontakt på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) tilrettelægges, så risikoen for vold imødegås. Kan faren ikke imødegås, må de ansatte ikke arbejde alene.

B E G R U N D E L S E

Et flertal af Arbejdsmiljøklagenævnets medlemmer vurderer, at risikoen for vold og trusler om vold ved alenearbejde sammen med beboere med uforudsigelig adfærd på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) ikke er forebygget tilstrækkeligt.

Flertallet lægger vægt på, at ledelsen og de ansatte under tilsynsbesøget den 27. marts 2016 oplyste til Arbejdstilsynet, at der forekommer alenearbejde uden direkte auditiv eller visuel kontakt til kollegaer.

Flertallet lægger desuden vægt på, at overfaldsalarmerne, som de ansatte bærer på sig, ikke er tilstrækkelige til at forebygge risikoen, idet de ansatte kan komme i situationer, hvor de ikke kan nå at tilkalde assistance.

30. november 2016

J.nr. 2016-6024-29362

Ankestyrelsen
Sekretariatet for
Arbejdsmiljøklagenævnet

7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Flertallet lægger i den forbindelse vægt på, at en ansatte på tidspunktet for et eventuelt overfald skal være i stand til at kunne holde knappen til alarmeren inde i længere tid, samt at de ansatte har oplyst, at der har været problemer med alarmerne bl.a. i forbindelse med strømsvigt.

Flertallet lægger til grund, at alle beboerne på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) har en alvorlig psykisk diagnose og kan være psykotiske, forpinte og høre stemmer, som fortæller dem, at de skal slå nogen ihjel. En del af beboerne er domsanbragte, og der er beboere med misbrug af stoffer og/eller alkohol i alle husene på bostedet.

Flertallet lægger desuden til grund, at beboernes reaktionsmønster kan være meget uforudsigeligt på grund af deres psykotiske tilstand, og at uforudsigeligheden påvirkes af beboerens misbrug af alkohol og stoffer, da misbruget oveni psykosen øger risikoen for udadreagerende adfærd. De ansatte og ledelsen oplyste til Arbejdstilsynet, at beboerne kan ændre adfærd pludselig og "ud af det blå".

Flertallet lægger endvidere til grund, at der i perioden fra 10. august 2015 til 16. marts 2016 er registreret i alt 122 tilfælde af vold og trusler om vold mod ansatte på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene).

Flertallet lægger ydermere til grund, at Arbejdstilsynet fik oplyst, at beboere med tung skizofreni, misbrug og psykotisk og uforudsigelig adfærd jævnligt og uden forudgående varsel kan opholde sig i alle huse på alle tidspunktet samt i gang- og fællesarealer. En ansat, som arbejder alene i en aftenvagt i et hus, hvor beboerne er vurderet til at være mindre udadreagerende, kan således møde en beboer fra et andet hus, som er voldsom udadreagerende og voldelig.

Flertallet lægger hertil til grund, at de ansatte i brev af 12. juli 2016 til Arbejds miljøklagenævnet har oplyst, at BVC metoden ikke har været tilstrækkelig til at vurdere den samlede risiko i husene, der er indrettet sådan, at beboerne frit kan bevæge sig fra hus til hus.

Det fremgår af arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af reglerne om arbejdets udførelse, at arbejdet i alle led skal udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de fysiske, ergonomiske og psykosociale

forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

Det fremgår desuden af reglerne om arbejdets udførelse, at hvis den ansatte går alene ved en arbejdsproces, og dette kan medføre en særlig fare for den pågældende, skal arbejdet tilrettelægges således, at denne fare imødegås. Kan faren ikke imødegås, må den ansatte ikke arbejde alene.

B E M Æ R K N I N G E R T I L K L A G E N

København Kommune vurderer, at der på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg den 27. marts 2016 var etableret foranstaltninger, der opfylder arbejds giverforpligtelserne efter arbejdsmiljøloven.

Kommunen har i klagen bl.a. anført, at der foretages en risikovurdering af beboerne blandt andet ved hjælp af BVC-metoden, som er et udviklet og valideret redskab i behandlingspsykiatrien, og som Socialstyrelsen frem til 2018 afprøver som middel til forebyggelse af vold på botilbud og forsorgshjem.

BVC-metoden skal sikre systematiske, ensartede og faglige risikovurderinger af beboere med henblik på at forebygge voldelig og aggressiv adfærd over for personale og medbeboere. BVC-metoden hjælper de ansatte med at forudsige voldelig adfærd hos beboerne og laves ud fra den enkelte beboers psykiske tilstand og adfærd på seks områder. Der er til klagen vedlagt en nærmere beskrivelse af BVC-metoden.

Kommunen har i klagen desuden anført, at der udover risikovurderinger af beboerne er andre foranstaltninger, som forebygger risikoen for vold i forbindelse med arbejdet. Der er endvidere udstedt klare instrukser til de ansatte om at være i direkte auditiv eller visuel kontakt med hinanden og om altid at låse efter sig, når de går ind i medicinrummet.

Kommunen har til klagen over Arbejdstilsynets påbud om at sikre, at arbejde alene tilrettelægges, således at risikoen for vold imødegås, tillige bl.a. oplyst, at alle ansatte bærer overfaldsalarmer, og at nye ansatte sættes grundigt ind i brugen af alarmerne. Kommunen har til klagen vedlagt retningslinjer ved alarm og handleplan ved akutte kriser, hvor det fremgår, at alle løber til alarm.

Kommunen har i klagen henvist til Arbejdstilsynets tidligere afgørelser af 17. juli 2015 og 3. november 2014, hvor Arbejdstilsynet ikke har haft be-

mærkninger til tilbagemeldingen på, hvordan påbuddene vil blive efterkommet.

Et flertal af Arbejdsmiljøklagenævnets medlemmer skal til klagen bemærke, at flertallet foretager en samlet vurdering af forholdene på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg den 27. marts 2016, og at flertallet ikke kan gå ind i Arbejdstilsynets tidligere vurderinger af forholdene på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) i 2014 og 2015.

Flertallet skal desuden bemærke, at flertallet er enig med Arbejdstilsynet i, at BVC-metoden ikke kan stå alene, da beboerne på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) er meget udadreagerende, og da adfærdsmønsteret hos de enkelte beboere er meget uforudsigeligt og kan være påvirket af stoffer eller alkohol.

Flertallet skal endvidere bemærke, at flertallet lægger ledelsen og de ansattes oplysninger om, at den direkte auditiv eller visuel kontakt til kollegaer ikke var konstant på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg, til grund for afgørelsen.

Flertallet bemærker ydermere, at ansvaret for de ansattes sikkerhed og sundhed påhviler arbejdsgiveren, og det er arbejdsgiverens ansvar at sørge for, at de ansatte følger instruks om at være i direkte auditiv eller visuel kontakt til kollegaer.

Flertallet skal i øvrigt bemærke, at Arbejdstilsynets afgørelser af 4. april 2016 omhandler alle husene på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) og ikke alene hus 2, hvor en beboer den 25. marts 2016 stak en ansat ihjel.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et flertal på 10 ud af nævnets 11 stemmeberettigede medlemmer.

M I N D R E T A L S U D T A L E L S E

Et medlem vurderer, at København Kommune har gjort, hvad det er muligt for at forebygge risikoen for vold og trusler om vold mod ansatte på Bocenter Lindegården (Lindegårdshusene) ved arbejde alene uden direkte auditiv eller visuel kontakt.

REGLER

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

Om Arbejdstilsynets kompetence til at afgive påbud

- § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

Om vold og trusler om vold

- § 38, stk. 1, og § 39, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
- § 4, § 7, stk. 1, og § 11, stk. 1, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

Om arbejdsgivers ansvar

- § 15, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet, breve af 1. juli 2016 og 2. august 2016 fra København Kommune, brev af 12. juli 2016 fra medarbejderrepræsentanterne Lindgården samt breve af 14. juli 2016 og 19. juli 2016 fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

Mette Kirkegaard Meibom
Fuldmægtig

Kopi til

Arbejdstilsynets j.nr. 20160052030

Arbejdstilsynet Tilsynscenter Øst København, Landskronagade 35, 2100
København Ø

BOCENTER LINDEGÅRDEN, Boserupvej 7, 4000 Roskilde

Bocenter Lindegården Att.: Arbejdsmiljørepræsentanten/De ansatte, Bo-
serupvej 7, 4000 Roskilde

Regler

Lov om arbejdsmiljø jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

...

Kapitel 5 Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

§ 39. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særlig farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

...

Kapitel 13 Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

...

Kapitel 2 Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

§ 4. Arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet skal ske under hensyntagen til de forebyggelsesprincipper, der er angivet i bilag 1. Det skal iagttages, at der ikke

foreskrives eller forudsættes anvendt konstruktioner, planudformninger, detaljørøsninger og arbejdsmetoder, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed ved arbejdets udførelse. Endvidere skal det sikres, at de samlede påvirkninger i arbejdsmiljøet på kort eller lang sigt ikke forringer de ansattes sikkerhed eller sundhed.

...

Kapitel 3 Arbejdets udførelse

Almene krav

§ 7. Arbejdet skal i alle led udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de fysiske, ergonomiske og psykosociale forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

...

Særlige krav

§ 11. Hvis den ansatte går alene ved en arbejdsproces, og dette kan medføre en særlig fare for den pågældende, skal arbejdet tilrettelægges således, at denne fare imødegås. Kan faren ikke imødegås, må den ansatte ikke arbejde alene.

...

Bilag 1 Generelle forebyggelsesprincipper

(Jf. artikel 6, stk. 2 i Rådets direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet).

- 1) Forhindring af risici.
- 2) Evaluering af risici, som ikke kan forhindres.
- 3) Bekæmpelse af risici ved kilden.
- 4) Tilpasning af arbejdet til mennesket, navnlig for så vidt angår udformningen af arbejdspladsen samt valg af arbejdsudstyr og arbejds- og produktionsmetoder, i særdeleshed med henblik på at begrænse monotont arbejde og arbejde i en bestemt rytme og at mindske virkningerne af sådant arbejde på helbredet.
- 5) Hensyntagen til den tekniske udvikling.
- 6) Udskiftning af det, der er farligt med noget, der er ufarligt eller mindre farligt.
- 7) Planlægning af forebyggelsen for at gøre den til en sammenhængende helhed, inden for hvilken forebyggelsen omfatter teknik, til-

rettelæggelse af arbejdet, arbejdsforhold, sociale relationer og påvirkninger fra faktorer i arbejdsmiljøet.

- 8) Vedtagelse af foranstaltninger til kollektiv beskyttelse frem for foranstaltninger til individuel beskyttelse.
- 9) Hensigtsmæssig instruktion af arbejdstagerne.

...